

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Tractatus De Necessitate Et Modo Ministrandi Sacramenta Tempore pestis

Chapeauville, Jean

Mogvntiæ, 1612

30. Quid sit de illorum, qui vngunt tantum organu[m] magis ad vnctionem expositu[m] hoc pacto formam recitando: per istam sanctam vnctionem & sua[m] misericordia[m] indulgeat tibi Dominus quicquid ...

urn:nbn:de:hbz:466:1-41077

Dices. Erit perinde, quam partem inungat?

R. Erit, tum propter rationem iam dictam, quia saluatur ratio vntionis, etiam si qualiscunque fiat, dummodo veram rationem vntionis seruet, iuxta communem loquendi morem; tum quia ordo non est de essentia, vt ante dixim⁹, sed sola vntio. Sufficit ergo illam ad vnum qualecunque organum ob necessitatem adhibere, maxime quādo peste infectus non potest commode in alteram partem corporis conuerti, nisi tum illius tum ministrantis periculo.

Q V Æ S T I O X X X.

Quid sit de illorum, qui vngunt tantum organum magis ad vntionem expositum, hoc pacto forma recitanda: Per istam sanctam vntionem, & suam misericordiam indulgeat tibi Dominus, quicquid deliquisti per visum, auditum, odoratum, gustum, tactum, & gressum?

Quæstionis explicatio,

FREQUENS est, vt peste infecti non possint recipere nisi vnam vel duas vntiones, vel quia nimis sunt proximi morti, vel

vel quia nimis magnum contagionis periculum administrati imminet, vel quia multi sunt peste infecti, & pastor solus est, timetque idcirco, ne, si velit omnes sigillatim vñctiones adhibere singulis, interim plerique sine hoc sacramento decedant. Occasione horum quæritur, quid sit censendum de modo ministrandi illorum, qui præscripto ritu inungunt?

Responsio.

Hic modus dubius est, & consequenter reprobandus, nisi in casu, quo aliter ministrari non possit. Ratio prioris partis est, quia non est certum an ad valorem sacramenti sufficiat vna vñctio: plerique enim omnes videntur requirere quinque. Ratio posterioris est, quia in illo casu præstat ministrare dubium sacramentum sub conditione expressa vel subintellecta, quã nullum, vt patet.

Dices: Non poterit ergo ad vitandum contagionis periculum vñtari?

R. Non poterit, quia dans incertum sacramentum, cum possit certum, periculo sacrilegii se exponit.

Dices 2. Hic modus ab aliquot Parochialibus & ritualibus libris vicinarum diocesium probatur, & præsertim (a) Mechli-
 Ff 4 niën a Mechli. de anno 1588.

456 DE NECES. ET MOD. MINIST.
niente, sic enim habet. In morbis contagiosis,
& peste grassante, vt periculum vitetur, sufficit in-
ungi sensus organum magis ad vnctionem exposi-
tum aut detectum, dicēdo, per istam sanctam vn-
ctionem & piissimam misericordiam indulgeat
tibi Dominus, quicquid deliquisti per visum, audi-
tum, odoratum, gustum, tactum, & gressum. Et
Ruremundense (a) totidem pene verbis;
Deinde haecenus probarunt illum quidā
Theologi Louanienses, & nominatim (b)
Molanus in suo compendio Theologiae
practicae. Præterea Illustrissimus & Reue-
rendissimus Dominus Octavius Frangipa-
nus, Episcopus (c) Tricaritēsis, pridem his
in partibus Nunciū Apostolicum, benede-
Ecclesia Leodiensi meritus, in directorio
Ecclesiasticae Disciplinæ, non solum hunc
probat, sed etiam per diœcesim Colonien-
sem grassante peste (quod ibi frequens est)
ad euitandum contagionis periculum visi-
tandum concedit. Idipsum probari quo-
que videtur ratione: Primo enim hoc mo-
do ministrandi nihil omittitur, quod ad il-
lius substantiam pertinet: si enim aliquid
esset, illud videretur, quod non sint quin-
que vnctiones; sed hoc non est necessariū,
quia vnica vnctione satisfit verbis D. Iaco-
bi: *Infirmatur quis in vobis, inducat Presbyteros
Ecclesie, & vngat eum oleo: ad cōplemētum n.*
verita;

a Rurem. de
anno 1589.

b Molanus
tract. de extr.
vnct. nu. 12.

c Direct. Co-
lon. edit. an-
no 1598.

veritatis horum verborum non est necessaria multiplex vinctio, sed vna sufficit, sicut ad veritatem verborum Christi (*baptisantes* *Matth. 25.* *eos*) vna aspersio, vel ablutio: Deinde hic modus pius est, & nullum habet inconueniens: Pius quidem, quia hoc modo plures inunguntur in extremis, & saluabuntur, qui alias defectu vinctiois damnarentur: nullum quoque habet inconueniens, quia si quod esset, illud videri posset, quod in vinctioe aliquid substantiale deesset, quod iam falsum esse ostendimus.

B. Propter tantorum virorum auctoritatem, & rationes iam dictas hucusque existimauimus ad vitandū contagionis periculum posse ministrari istud sacramentū hoc modo: verum re propius examinata, & cum pluribus communicata, videtur non posse, siquidem fatēdum est ad minus sacramentum hoc pacto ministratum dubium esse propter omniū pene (a) Doctorum Scholasticorum auctoritatem, Ad rationes vero dictas respondetur: Ad primam, hoc ipsum esse dubiū, an nihil substantiale omittatur, quandoquidē (vt iam diximus) omnes fere Scholastici tenent vnicam vinctioem non sufficere ad essentiam huius sacramēti, hoc autem sufficit vt sacramentum debeat haberi incertum, ac proinde sacrilegium vi-

a *supr. in 4.*
dist. 23.

deri possit quod solum contagii periculum dare sacramentum incertum, cum certum dari possit, sed & hic agendi modus coniunctus videtur cum graui iniuria proximi, qui si solum attritus sit, æternæ damnationis periculo ab animæ suæ curatore exponi videtur. Ad D. Iacobum dico, cum non fuisse sollicitum, ut essentialia sacramenti exprimeret, sed præsupposuisse ministros scire quid illis faciendum incumberet, & eo minus de hoc debuisse esse sollicitum, quod populo scriberet, ad quem non pertinet scire, quot unctiones requirantur. Nec est simile, quod adfertur de Christo, quia Christus Dominus, qui baptismum instituit ad ipsos eius sacramenti ministros sermonem instituit, dicens: *Baptisantes eos in nomine Patris, & Filij, & Spiritus sancti.* Adde, quod ut certissimum esset, atque adeo fide tenendum, plures unctiones requiri: adhuc verissime D. Iacobus dicere potuisset, & ungant eum oleo. Deinde quod non minus generaliter dicat D. Iacobus: *Oratio fidei saluabit infirmum*, & tamen non quæuis oratio sufficit, sed ea requiritur, in qua ut minimum quinque sensuum expressa mentio fiat, etiam eorum iudicio, qui unquam unctionem sufficere contendunt. Ad secundam rationem respondeo iam declaratum esse hunc modum ver-

Matth. 23.

Iacob. 5.

supr. 55.

rius

rius videri sacrilegium & proximo iniuriosum, præterquam in illo extremæ necessitatis casu, quo præstaret habere sacramentum incertum, quam nullum.

Dices tertio: In sacramento Pœnitentiæ valida est confessio, etiamsi propter instantem mortem, vel magnum cõtationis periculum non possit integra fieri, ergo & validum erit Extremæ Vnctionis sacramentum, etiamsi propter similia pericula non possint omnes vnctiones adhiberi. Ita quidam (a) argumentantur.

¶. Exemplum de confessione non esse simile, aut probare oppositum: nam si dum confiteretur pœnitens ante acceptam absolutionem moriatur, non recipit sacramentum, nec gratiam sacramenti: Si vero priusquam moriatur, integre absoluetur, tunc sacramentum recipit & effectum eius; Hic ergo posterior casus non est similis, quia ibi essentialiter perficitur sacramentum Pœnitentiæ: nam etsi tunc non sit materialiter integra cõfessio, est tñ formaliter, accedenteq; integra absolutione, essentialiter perficitur sacramentum: in præsentem autem casu nec forma, nec materia essentialis applicatur, vnde nec sacramentum

*a Silma con-
fess. lib. 3. tit.
34. q. 240.*

essentialiter perficitur.

QVA.